Junh 2024
n° 314

La Letra Mesadièra

DE L'INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS D'ARIÈJA

11, car. Enric Fabre 09100 PÀMIAS
05.81.06.03.88/ieo09@orange.fr
http://arieja.ieo-opm.com/

AGENDA

Emissions de ràdio

Cada jorn a **12h32** e **18h52** – *De còr e d'òc* sus *Radio Transparence* 93.7 FM

Cada dimars de **19h00** a **20h00** - *Era votz dera montanha* sus *Radio Couserans* 94.7 FM

Corses e Talhièrs

Le diluns de **9h30** a **11h00** a Pàmias (Espaci occitan) - Cors d'occitan debutants.

Le dimars de **14h00** a **15h30** a St Joan del Falgar (Ostal de las associacions) – Talhièr d'occitan totes nivèls.

Le dimars de **17h00** a **18h30** a Foish (Le Léo) - Cors d'occitan totes nivèls.

Le dimècres de **15h30** a **17h30** al Fossat (sala multimèdia/Versalhas) - Talhièr d'occitan totes nivèls.

Le dimècres de **17h00** a **18h30** a St Guironç (Ostal de la Ciutadanetat) - Cors d'occitan debutants.

Le dimècres de **18h30** a **20h00** a St Guironç (Ostal de la Ciutadanetat) - Cors d'occitan confirmats.

Le dijòus de **9h30** a **11h00** a Pàmias (Espaci occitan) - Cors d'occitan confirmats.

Le dijòus de **14h00** a **16h00** a L'Avelhanet (Centre multiespòrts) - Cors d'occitan totes nivèls.

Contacte : 05.81.06.03.88 o ieo09@orange.fr

05 e **19/06/2024** a **18h30** a Pàmias (Espaci occitan) - Talhièr de convèrsa animat pel Cercle occitan Prospèr Estieu. Contacte : 05.81.06.03.88 o ostaloc09@orange.fr

Animacions

Cada dijòus de **18h00** a **19h30** a Foish (al « 36 » - 5, plaça del 8 de mai 1945) – Parladissa en occitan animat per Marielle Sicre. A gratis. Contacte : 06.69.99.33.21 o marielle.sicre@icloud.com

01/06/2024 a **21h00** a Oelhons (Sala de las Fèstas) - Pèça de teatre en occitan « Transicion a Traucapairòls » sustitrada en francés amb *Les Galejaires*. A gratis.

LO MOT DE LA PRESIDENTA DE L'IEO D'ARIÈJA

Cars amics,

A la debuta del mes de mai se tenguèt a Nimes l'amassada generala de l'IEO, un acamp important per la vida de l'associacion, per far un balanç de l'annada, per tornar dire las nòstras orientacions, véser ont ne sèm dels projèctes, de las activitats, se felicitar de çò fait e discutir de cossí far mai, elegir un conselh d'administracion per èsser eficaces.

Las discutidas foguèron animadas, dels subjèctes que se'n parlèt, les vejaires desparièrs s'afrontèron; mas çò que cal reténer fin finala es que totes de l'IEO, qu'obram per l'occitan sèm capables de nos endevenir, de trapar compromeses per avançar, per contunhar le camin. Sabèm pas se ganharem ja que le camin es malaisit mas çò important es d'i anar amassa.

Perque cal plan viure amb son temps, se parla de mai en mai de las tecnologias novèlas e del ròtle d'internèt per la preservacion e la revitalizacion de las lengas minorizadas, que l'occitan ne fa part.

Çò màger es de tornar de visibilitat a la lenga e per aquò far, semblariá que les sites sus la tela, las rets socialas o autres blògs e plataformas foguèsson mèstres per escambiar dins la lenga en tocant un public novèl, mai jove e acostumat a aquels mèdias novèls.

Es tanben possible de trobar a gràtis, corses en linha, diccionaris, exercicis e forum de discutida per ajudar a l'aprendissatge. Atal, locutors confirmats o debutants se pòdon rescontrar quina que siá sa region e afortir sa practica de la lenga.

D'informaticians occitanistas trabalhan a la mesa en linha d'aisinas modèrnas per accedir a totjorn mai de contenguts : archius numerics, vidèos, tèxtes escrits o tota forma de documentacion. Tot aquò pòt servir als cercaires plan segur mas tanben als ensenhaires e als que vòlon apréner.

D'autres encara trabalhan per far avançar la tecnologia de la traduccion automatica o de la reconeissença vocala per que siá mai accessible l'occitan.

01/06/2024 a Montaut - Festenal Celt en Òc (veire p. 3).

07/06/2024 a **18h00** a Fogats (sala de la comuna) - *Sinèra La vie d'Espine de 1870 a 1910* : Alan Vidal nos'n presentarà le personatge e nos contarà testimoniatges sus aquel temps ; Intervencion de Joan Eygun sus l'autor Andrieu Lagarda ; lectura o escota de tèxtes. Contacte : 05.81.06.03.88 o ieo09@orange.fr

08/06/2024 a **17h30** a Foish (capèla de Montgauzy) - Recital cantic amb Sandra Hurtado-Ròs, Gerard Zuchetto e Eric Fraj. Entrada : 8€ e 10€. Contacte : 05.81.06.03.88 (IEO-Arièja)

12/06/2024 a **10h00** a Castilhon (Bibliotèca) - Era Parlèra : un rendètz-vos per parlotejar en occitan amb Joanòt e Odila. Contacte : 05.32.76.00.33.

15/06/2024 a comptar de **14h00** a Palhèrs - Total Festum (veire p. 3). Entrada liura.

26/06/2024 a **18h00** al Fossat (sala Multimèdia) – Projeccion « La lenga defenduda » seguida d'una animacion. Entrada liura, aperitiu ofèrt. Contacte : 05.81.06.03.88 o ieo09@orange.fr

Se'n parlèt fa pauc a l'escasença d'un *Divendres de l'Espaci occitan* amb una informaticiana que nos venguèt presentar le trabalh del Congrès permanent a prepaus de la socializacion e de la normalizacion de l'occitan.

La subrevida de l'occitan a mòda digitala es una question d'actualitat !

Ça que la, tot le monde se sabon pas servir de l'informatica ; e mai i aja avantatges segurs ligats a l'emplec d'internèt, un apròchi mai tradicional de la trasmission que permet de far passar amb la lenga, valors e nòrmas socialas, es encara de favorizar pel nòstre public costumièr.

Avèm l'astre dempuèi l'eleccion del nòstre CA novèl d'aver una administratritz que s'encarga de far dintrar l'IEO d'Arièja dins le sègle XXI, per çò qu'es de la comunicacion, atal entre totes, ac farem tot !

Annia Wolf

****

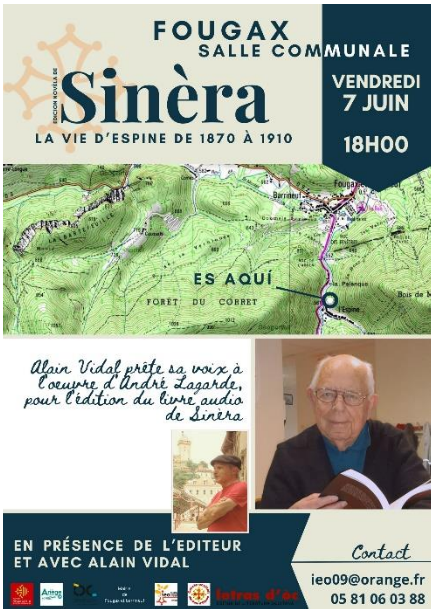

****

Per èsser al fil…

L'IEO Arièja : https://arieja.ieo-opm.com/
Lo Diari : http://lodiari.com/
Jornalet : https://www.jornalet.com/
Lo Congrès : https://locongres.org/fr/

E per escotar…

Paraulas de Louis Couderc : https://youtu.be/ug7UecHvGgM
Paraulas d'Irénée Lagarde : https://youtu.be/uAHefzdG7OI
Sus ARTE : https://www.arte.tv/fr/videos/116040-044-A/tracks/

ESPECIAL TOTAL FESTUM

Montaut - 31 de mai e 1ᵉʳ de junh de 2024

Le festenal a gratis *Celt en Òc* festeja ja sos 10 ans, 10 ans al servici de la promocion de la cultura en mitan rural, per la rendre accessibla a totes.

Al programa :
Divendres 31 de mai
19h30- Correguda/passejada en *kilt*. Inscripcion sus https://chrono-start.com/inscriptions-listing/
A comptar de 20h30- Concèrts amb *Frezinat*, *Les Tanneurs de Drac* e *Les Goulasmas'k*

Dissabte 1ᵉʳ de junh (plaça del castèl)
10h00-20h00- Mercat artesanal productors e creators
10h00-20h00- Animacion en musica amb *Bagad de Nimes*
10h00-17h00- Animacion Olimpiada altorn de jòcs occitans, bretons…, tirs a l'arc
17h00- Concèrt (glèisa de Montaut) amb l'Escòla de Musica de las Pòrtas d'Arièja
A comptar de 18h00- Concèrts balètis amb *Les Gouëlands*, *Lune de Bière*, *The Green Duck*, *Toxic Frogs* e *Les Diables de la Garrigue*
Begudas, restauracion sus plaça…

Informacions e contacte :
https://festivalceltenoc.wixsite.com/festivalceltenoc/programmation
☎ : 06.95.30.50.34

****

Palhèrs - 15 de junh de 2024

Es la 4ena edicion organizada per la Lauseta de Pàmias per far dardalhar la cultura occitana dins Arièja. L'idèa es de prepausar un festenal intergeneracional, dubèrt a totes e a gratis.
Mercé al sosten de la Region Occitània/Pirenèus-Mediterranèa, le Total Festum fa descobrir la cultura occitana dins son actualitat e sa modernitat.
Aqueste eveniment federator prepausa una programacion festiva e pedagogica sul tèma de las fèstas de St Joan, pels estatjants d'Arièja e d'endacòm mai.

Al programa :
14h00- Dubertura del site
14h30- Espectacle dels Calandrons de Pàmias
15h30- Grand Jòc (1h30) : La granda enquista de polícia sus las traças de l'Occitan
17h00- Espectacle « Terre à Terre »
17h40- Emission de ràdio en dirècte sus plaça e en occitan en partenariat amb Radio Transparence.

E la vrespada tota…
Jòcs de fusta gigants per totes, iniciacion grafiti…
18h30- Aperitiu concèrt amb *LOKAMINO*
20h30- Concèrt amb *LA MAL COIFFÉE*
22h15- Concèrt amb *BRAMA*
00h00- Bal trad'electrò amb *OUAIS*
Begudas, restauracion sus plaça…

Informacions e contacte :
https://www.facebook.com/events/769992521928373?ref=newsfeed
☎ : 06.21.29.56.05

Tres capitanis

Tres batèus son partits en cèrca d'orizont,
Ohé.
Amb tres capitanis, e pel cap del mond,
Enfin...
Un còr per somiar, braces per ramar, e sul pont,
Aspre,
L'aiga gisclava de l'èrsa qu'èra pas mai una onda,
Blava.
La corbadura del cèl coma una popa intocabla,
Ohé,
Acabèc dins la nuèit negra sens lum ni astre.
Sols.

E l'orizont fugidís als desirs caritables,
D'ièr,
A las pòrtas del *Léviathan* s'es dubèrt un infèrn.
Perdon.
En mar la vida tanben nos vestís de dobte,
Non dit.
Tres capitanis se n'anèron, ne tornèc pas un sol ;
Malaür.
Perqué se la tèrra es redonda ont pòt anar la rota ?
Perduts.
Çò que cresèm daissar nos espèra per un dòl ;
Sòm.

Jacques Pince
(abril de 2024)

****

Roge coma una pivèla

Quand nívols, nivolasses e nivolets s'arrossegan o corren dins le cèl, pensam per de bon que son brumas. Mès que nani nos enganam ! Ja que son en realitat les sòmis dels òmes que s'escapan en tropeladas cap al país dels sòmis.

Un jorn de mai, per un cèrç descabestrat, les sòmis... perdon las nívols... galaupavan a bon tren cap al levant. Brumeton, un nivolet pichonet trigava mal de sièguer ; atupit de cansièra estrabuquèc a una granissa, s'espatarrèc, perdèc coneissença e tombèc, tombèc... duscas que s'amorrèsse dins un òrt de curat.

Le paure nivolet perdut sus tèrra, luènh dels sieus e de la vota del cèl, se vesiá a tot jamès perdut ; alavetz se botèc a pregar Nimbarius le dieu de las brumas, preguèc tant e tant qu'al cap d'un moment le dieu denhèc plan intercedir :

"- Ié,chi ès tu per me tant pregar ?

- M'apèli Brumeton, me som perdut sus tèrra e vòli tornar a mon país.

- E d'ont venes ?

- Vèni de luènh, d'una nuèit que m'escapèri de la sòm d'un òme que s'encantava de femnas totas nudas, tan polidas las unas que las autras.

- E quun sòmi dolent que me fas ! As pas vergonha ? ça li diguèc le dieu. Per la paga demoraràs sus tèrra, clavelat pel sòl. Meritas pas de tornar al país dels sòmis."

Alavetz, òm sap pas s'es de vergonha o de contrarietat, le nivolet rogisquèc tant e tant qu'a fòrça se mudèc en una pivèla espelofida de mila petalas.

Desempuèi se ditz "roge coma una pivèla". Se pr'en cas al primtemps la una venguèsse a crosar le vòstre camin, badatz-ne plan sa beutat malengalhada e benlèu i devinaretz la mèrca del paure Brumeton, le sòmi vergonhós.

Alan VIDAL

****

Le 1èr de junh de 2024 a 11h
Recampament davant la Comuna de Pàmias o la Prefectura de Foish

Per que poscam viure dins nòstras lengas
Modifiquem la Constitucion !

Collectiu « Pour que vivent nos langues »